

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๖๖๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ....

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๘.๔/๑๙๒๕๘
ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

ตามที่ได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีข้อสังเกตว่า มาตรา ๓/๑ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นมาตราที่ให้อำนาจในการตรา
พระราชกฤษฎีกาที่ครอบคลุมการบริหารราชการอย่างกว้าง การที่กระทรวงการคลังเสนอกฎเกณฑ์
เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะโดยเปลี่ยนจากระเบียบ
ที่ใช้อยู่เดิมมาออกเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดินดังกล่าวจะกระทำหรือไม่ เพียงใด

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ ลงมติว่า

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและ
การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยรับข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย แล้วดำเนินการต่อไปได้

/๒. ....

๒. อนุมัติให้ถอนร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. . . . .
ออกจากการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา ได้ส่งร่างพระราชกฤษฎีกาในเรื่องนี้ไปเพื่อสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางโจมตรี อารยะศิริ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

29 ต.ค. 2550

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖ - ๓๐๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ A359/ส/เ www.cabinet.thaigov.go.th

ร่าง
พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ. ....

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้
“การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า หรือโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“การซื้อ” หมายความว่า การซื้อพัสดุทุกชนิดทั้งที่มีการติดตั้ง ทดลอง และบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงการจัดหาพัสดุในลักษณะการจ้าง

“การจ้าง” หมายความว่า การจ้างเหมาบริการ รวมทั้งการจ้างทำของและการรับขนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงาน การจ้างพนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการ การรับขนในการเดินทางไปราชการ และการจ้างที่ปรึกษา

“พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานก่อสร้าง และงานบริการ

“สินค้า” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง วัตถุอื่นใดทั้งที่มีรูปร่าง และไม่มีรูปร่าง รวมตลอดทั้งงานบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการ ต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของสินค้านั้น

“งานก่อสร้าง” หมายความว่า การดำเนินการก่อสร้างอาคาร สาธารณูปโภค หรือ สิ่งปลูกสร้างอื่นใด และการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือกระทำการอื่นที่มีลักษณะ เดียวกันต่ออาคาร สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้าง รวมตลอดทั้งงานบริการที่เกี่ยวข้องกับงาน ก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น

“งานบริการ” หมายความว่า งานจ้างเหมาบริการจากผู้มีอาชีพให้บริการ และให้ หมายความว่ารวมถึงการจ้างที่ปรึกษาด้วย

“อาคาร” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างถาวรที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ เช่น อาคารที่ทำการ โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา สถานีนาร่อง เป็นต้น รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยอาคารนั้น เช่น รั้ว ระบบระบายน้ำ หอถังน้ำ ถนน ระบบประปา เป็นต้น และสิ่งที่เป็นส่วนประกอบของอาคาร เช่น ลิฟต์ เครื่องปรับอากาศ เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น

“งานก่อสร้างสาธารณูปโภค” หมายความว่า งานก่อสร้าง ซ่อมแซมและ บำรุงรักษาระบบการประปา การไฟฟ้า การสื่อสาร การโทรคมนาคม การระบายน้ำ การขนส่ง ปีโตรเลียมโดยทางท่อ ทางหลวง ทางรถไฟ และการอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งดำเนินการในระดับพื้นดิน ใต้พื้นดิน หรือเหนือพื้นดิน

“การจ้างที่ปรึกษา” หมายความว่า การจ้างบริการจากบุคคลธรรมดาหรือนิติ บุคคลเพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่ส่วนราชการในด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สาธารณสุข การ ออกแบบ การควบคุมงาน การศึกษาวิจัย หรือด้านอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ที่ปรึกษาไทย” หมายความว่า ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้ง ในประเทศไทย และได้ขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาไทยไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง

“การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ เบิกจ่าย ยืม แลกเปลี่ยน ตรวจสอบ บำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ

“เงินงบประมาณ” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม และเงินซึ่งส่วนราชการได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังให้ไม่ต้องนำส่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณ แต่ไม่รวมเงินกู้และเงินช่วยเหลือ

“เงินกู้” หมายความว่า เงินที่รัฐบาลหรือส่วนราชการได้รับจากการกู้เงินตาม กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะและกฎหมายอื่น

“เงินช่วยเหลือ” หมายความว่า เงินช่วยเหลือที่ส่วนราชการได้รับจากรัฐบาล ต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์กรต่างประเทศ มูลนิธิ หรือเอกชนต่างประเทศ

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม

“หัวหน้าส่วนราชการ”

(๑) สำหรับราชการบริหารส่วนกลาง หมายความว่า อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๒) สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

“เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการให้ปฏิบัติหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

“คณะกรรมการวินิจฉัย” หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

“คณะกรรมการกำกับราคากลาง” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับราคากลางและทะเบียนผู้รับเหมาสำหรับงานก่อสร้าง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกฤษฎีกานี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า โดยใช้เงินงบประมาณ ให้ส่วนราชการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่การได้มาซึ่งพัสดุโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ ให้ส่วนราชการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่สัญญาหรือข้อตกลงในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖ ในการบริหารพัสดุ ให้ส่วนราชการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่

(๑) การบริหารพัสดุที่ได้มาโดยการเช่าหรือโดยวิธีอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๒) การบริหารพัสดุที่ได้มาจากการจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ ในระหว่างที่ส่วนราชการมีความผูกพันอยู่ตามสัญญาหรือข้อตกลงในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามที่ผู้ให้กู้หรือผู้ให้เงินช่วยเหลือกำหนด

มาตรา ๗ ให้ส่วนราชการมีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามหลักวิชาชีพ

มาตรา ๘ การมอบอำนาจในการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๙ ทุกปี ให้ส่วนราชการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนตุลาคม และให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของส่วนราชการนั้น เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้ส่งไปประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการนั้น หรือของกระทรวงที่ส่วนราชการนั้นสังกัดอยู่ และในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ส่วนราชการต้องจัดซื้อจัดจ้างตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง และจะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้เมื่อได้ปิดประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ณ สถานที่ปิดประกาศของส่วนราชการนั้นแล้ว

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนการจัดซื้อจัดจ้างต้องระบุเหตุผลที่ชัดเจนและต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการ และต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองด้วย

การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุตามมาตรา ๔๘ (๑) (ค) (ฉ) และ (๒) (ข) (ง) (ฉ) ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามมาตรานี้

มาตรา ๑๐ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของส่วนราชการต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) คุ่มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของส่วนราชการมากที่สุด มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(๒) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุทุกปี

(๔) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

มาตรา ๑๑ ส่วนราชการต้องส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าที่ผลิตในประเทศและต้องส่งเสริมที่ปรึกษาไทย เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ คณะกรรมการนโยบายอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๑๒ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนราชการต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และต้องปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน

การจำกัดหรือกีดกันผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งจะกระทำมิได้

มาตรา ๑๓ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้าง ให้ส่วนราชการคำนึงถึงคุณภาพ เทคนิค และวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมการแข่งขันกันได้มากที่สุด

การระบุชื่อยี่ห้อหรือแหล่งผลิตของพัสดุจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีจำเป็นตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๑๔ การแบ่งซื้อแบ่งจ้างพัสดุที่ทำให้ราชการเสียประโยชน์หรือเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติพระราชกฤษฎีกานี้จะกระทำมิได้

เพื่อประโยชน์ของทางราชการ หากมีความจำเป็นต้องมีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง ให้ทำบันทึกชี้แจงเหตุผลเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อขออนุมัติก่อนดำเนินการ

มาตรา ๑๕ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนราชการต้องตรวจสอบเพื่อป้องกันมิให้มีการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือการเสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

การกระทำที่เข้าลักษณะเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมหรือการเสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนวิธีดำเนินการเพื่อมิให้มีการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมหรือการเสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๑๖ การติดต่อกับผู้ประกอบการซึ่งได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนในการจัดซื้อจัดจ้างและการติดต่อกับคู่สัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขัน ส่วนราชการต้องทำเป็นหนังสือและส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ส่วนราชการจะส่งหนังสือตามวรรคหนึ่งโดยทางโทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดก็ได้ แต่ต้อง

มีหลักฐานการส่งที่ระบุชื่อผู้ส่ง วันเวลาส่งและรายชื่อผู้รับทุกราย และให้ส่วนราชการส่งหนังสือติดต่อฉบับจริงให้แก่ผู้ประกอบการหรือคู่สัญญา แล้วแต่กรณี ภายในโอกาสแรกที่อาจกระทำได้ โดยวิธีตามวรรคหนึ่ง

ในการจัดซื้อจัดจ้างที่มีผู้ประกอบการได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนหลายราย หากมีความจำเป็นต้องติดต่อผู้ประกอบการรายใดเป็นการเฉพาะ หากการติดต่อนั้นอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขัน ส่วนราชการต้องแจ้งเหตุผลและรายละเอียดการติดต่อนั้นให้ผู้ประกอบการรายอื่นทราบด้วย

มาตรา ๑๗ ส่วนราชการต้องจัดให้มีบันทึกรายงานกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง ที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๑๘ ส่วนราชการใดประสงค์จะจัดให้มีพัสดุขึ้นใช้เอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุเพื่อนำมาทำให้เป็นพัสดุนั้นใหม่ หรือการนำพัสดุที่มีอยู่แล้วมาทำเป็นพัสดุนั้นใหม่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้กรมบัญชีกลางจัดทำฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุเพื่อให้ส่วนราชการใช้ในการทำรายงานตามมาตรา ๕๐ (๕) และให้เผยแพร่ฐานข้อมูลดังกล่าวในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

การกำหนดราคาอ้างอิงของพัสดุต้องคำนึงถึงราคาตลาดของพัสดุนั้น และการกำหนดราคาอ้างอิงของพัสดุอย่างเดียวกันจะไม่ใช้ราคาเดียวกันทั่วประเทศก็ได้

กรมบัญชีกลางต้องปรับปรุงฐานข้อมูลตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๒๐ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่รวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และจัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายทุกปี

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการส่งรายงานผลการปฏิบัติงานตามพระราชกฤษฎีกานี้ต่อกรมบัญชีกลางตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

รายงานตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือร้องเรียนว่าส่วนราชการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ กรมบัญชีกลางอาจเรียกให้ส่วนราชการส่งบันทึกรายงานกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อตรวจสอบ สอบถามข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่

จัดซื้อจัดจ้าง หรือเข้าตรวจสอบสถานที่เสนอราคาหรือสถานที่ก่อสร้างได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

หมวด ๒

คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการของกรมบัญชีกลางซึ่งอธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๓ กรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม การก่อสร้าง การเงินการคลัง หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๔ กรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๒๕ เมื่อกรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งใหม่ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๓
- (๗) รัฐมนตรีให้ออกเพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี
  - (๒) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี
  - (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชกฤษฎีกานี้
  - (๔) พิจารณออนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามพระราชกฤษฎีกานี้
  - (๕) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง
  - (๖) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้รวมทั้งการดำเนินการตาม (๔) เสนอคณะรัฐมนตรีปีละหนึ่งครั้ง
  - (๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้
  - (๘) ดำเนินการอื่นที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
- ผลการดำเนินการตาม (๕) และ (๖) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

มาตรา ๒๙ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการนโยบายและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานปลัด

สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการของกรมบัญชีกลางซึ่งอธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๑ กรรมการวินิจฉัยผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม การก่อสร้าง การเงินการคลัง หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๒ ให้นำความในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับกรรมการวินิจฉัยผู้ทรงคุณวุฒิด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการวินิจฉัยผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑
- (๗) รัฐมนตรีให้ออกเพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้
- (๒) วินิจฉัยข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้
- (๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
- (๔) เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงการคลัง ในการพิจารณาสั่งให้ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงาน การแจ้งเวียนรายชื่อผู้ทำงาน และการเพิกถอนรายชื่อผู้ทำงาน ตามมาตรา ๑๐๐
- (๕) พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๑๐๖

(๖) เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๗) กำหนดแนวปฏิบัติ และคำแนะนำในการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้

(๘) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้

(๙) ดำเนินการอื่นที่คณะกรรมการนโยบาย รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินการตาม (๒) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และให้รายงานคณะกรรมการนโยบายเพื่อทราบด้วย

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยมอบหมาย

มาตรา ๓๖ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำสั่งทางปกครองและคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการทำคำสั่งทางปกครองและการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัยและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการกำกับราคากลางและทะเบียนผู้รับเหมาสำหรับงานก่อสร้าง

มาตรา ๓๗ ให้มีคณะกรรมการกำกับราคากลางและทะเบียนผู้รับเหมาสำหรับงานก่อสร้าง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงชนบท ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม เศรษฐศาสตร์หรือการเงิน ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการของกรมบัญชีกลางซึ่งอธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๘ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับกับกรรมการกำกับราคากลางผู้ทรงคุณวุฒิด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการกำกับราคากลางมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการ

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเกี่ยวกับการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการ

(๓) กำกับดูแลการกำหนดราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการ

(๔) วินิจฉัยข้อหาหรือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการ

(๕) พิจารณานุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางในกรณีที่ส่วนราชการไม่อาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางได้

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนผู้รับเหมาก่อสร้างที่มีคุณสมบัติเป็นคู่สัญญากับทางราชการ

(๗) ขึ้นและเพิกถอนทะเบียนผู้รับเหมาก่อสร้างที่มีคุณสมบัติเป็นคู่สัญญากับทางราชการ

(๘) จัดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการกำหนดราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการและการขึ้นทะเบียนผู้รับเหมาก่อสร้างที่มีคุณสมบัติเป็นคู่สัญญากับทางราชการรวมทั้งการดำเนินการตาม (๕) เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายปีละหนึ่งครั้ง

(๙) ดำเนินการอื่นที่คณะกรรมการนโยบาย รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินการตาม (๑) (๔) (๖) (๗) และ (๘) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๔๐ คณะกรรมการกำกับราคากลางต้องพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ผลการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการกำกับราคากลางมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกำกับราคากลางมอบหมาย

มาตรา ๔๒ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำสั่งทางปกครองและคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการทำคำสั่งทางปกครองและการประชุมของคณะกรรมการกำกับราคากลางและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๓

ราคากลางสำหรับงานก่อสร้างและ
คุณสมบัติของผู้รับเหมาก่อสร้างที่จะเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้าง

มาตรา ๔๓ ในการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้าง ให้หัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งข้าราชการของส่วนราชการนั้นเป็นคณะกรรมการคำนวณราคากลาง ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน ในกรณีที่เห็นสมควร จะแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งคำนวณมูลค่าของงานก่อสร้างที่จะจัดซื้อจัดจ้างตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการที่คณะกรรมการกำกับราคากลางกำหนด และเสนอผลการดำเนินการต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้ความเห็นชอบ เมื่อหัวหน้าส่วนราชการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ส่วนราชการประกาศมูลค่าของงานก่อสร้างที่ได้จากการคำนวณในประกาศเชิญชวนผู้รับเหมาก่อสร้างให้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างด้วย

ในกรณีที่ส่วนราชการไม่อาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางได้ ให้ขอยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางโดยให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นโดยละเอียด

มาตรา ๔๔ ผู้มีคุณสมบัติเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการ ต้องเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้รับเหมาก่อสร้างที่คณะกรรมการกำกับราคากลางกำหนด โดยจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้รับเหมาก่อสร้างทุกรายมีสิทธิขอขึ้นทะเบียนได้ตลอดเวลา

ให้ส่วนราชการประกาศเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งในประกาศเชิญชวนผู้รับเหมาก่อสร้างให้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างด้วย

ให้กรมบัญชีกลางประกาศรายชื่อผู้รับเหมาก่อสร้างที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และให้ปรับปรุงความถูกต้องของข้อมูลทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล

มาตรา ๔๕ ในกรณีผู้รับเหมารวมกลุ่มกันเพื่อเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการในรูปแบบกิจการร่วมลงทุน (Consortium) กิจการร่วมค้า (Joint venture) หรือรูปแบบอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด หากผู้รับเหมาร่วมกันรายหนึ่งหรือหลายรายที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก (Lead firm) ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้รับเหมาก่อสร้างที่คณะกรรมการกำกับราคากลางกำหนดแล้ว ให้ถือว่ากลุ่มผู้รับเหมานั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการแล้ว

หมวด ๔
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ

มาตรา ๔๖ บทบัญญัติในหมวดนี้ใช้บังคับกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ยกเว้นการ
จ้างที่ปรึกษา

มาตรา ๔๗ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุอาจกระทำได้โดยวิธี ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่ส่วนราชการเชิญชวนให้
ผู้ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ส่วนราชการกำหนดเข้ายื่นข้อเสนอ

(๒) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่ส่วนราชการเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มี
คุณสมบัติตรงตามที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ ในงานนั้นมี
ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย

(๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่ส่วนราชการเชิญชวนผู้ประกอบการที่มี
คุณสมบัติตรงตามที่กำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอหรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคากับ
ส่วนราชการโดยตรง

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่
คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุให้ส่วนราชการเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวน
ทั่วไปก่อน เว้นแต่

(๑) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีคัดเลือก

(ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอ
นั้นไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) พัส্তুที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างมีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือ
ซับซ้อน หรือต้องผลิต ก่อสร้าง หรือให้บริการโดยผู้ประกอบการที่มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือมีความ
ชำนาญเป็นพิเศษ หรือมีทักษะสูง และผู้ประกอบการนั้นมีจำนวนจำกัด

(ค) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้พัสดุนั้นอันเนื่องมาจากเกิด
เหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปจะทำให้ไม่ทันต่อความ
ต้องการใช้พัสดุ

(ง) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะของการใช้งาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่
จำเป็นต้องระบุยี่ห้อเป็นการเฉพาะ

(จ) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศหรือดำเนินการ
โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

(ฉ) เป็นพัสดุที่ใช้ในราชการลับ หรือเป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับ
ของทางราชการ หรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

(ข) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นถดถอย ให้นำความชำชุดเสียหายเสียก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ เช่น งานจ้างซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือกล เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

(๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง

(ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนออื่นไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ค) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีผู้ประกอบการซึ่งมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว หรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศไทยและไม่มีพัสดุอื่นที่จะใช้ทดแทนได้

(ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉินเนื่องจากอุบัติเหตุหรือธรรมชาติพิบัติภัย และการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรง

(จ) พสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างเป็นพัสดุที่เกี่ยวข้องกับพัสดุที่ได้จัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว และมีความจำเป็นต้องจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์หรือต่อเนื่องในการใช้พัสดุนั้น โดยมูลค่าของพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมจะต้องไม่สูงกว่าพัสดุที่ได้จัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว

(ฉ) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาด โดยส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ

(ช) เป็นพัสดุที่เป็นที่ดินและสิ่งก่อสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง

(๓) สำหรับส่วนราชการในต่างประเทศหรือมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในต่างประเทศ จะจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้วิธีคัดเลือกหรือวิธีเฉพาะเจาะจงโดยไม่ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อนก็ได้

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ก่อนดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุใดตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ส่วนราชการประกาศร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวนที่ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการแล้วในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการนั้น และให้ส่งไปประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวน เพื่อนำไปใช้เป็นเอกสารเชิญชวนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๕๐ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๙ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างทำ
รายงานเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

รายงานตามวรรคหนึ่ง จะทำเพื่อการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุรายการเดียวหรือหลาย
รายการพร้อมกันก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุผลและความจำเป็นในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ
- (๒) จำนวนพัสดुकงเหลือที่มีประเภท ชนิด ลักษณะเดียวกับพัสดุที่จะจัดซื้อจัด
จ้าง
- (๓) กำหนดเวลาที่ต้องการใช้พัสดุ
- (๔) คุณลักษณะของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้าง
- (๕) ราคาพัสดุนั้นที่ส่วนราชการเคยจัดซื้อจัดจ้างครั้งหลังสุด ราคาอ้างอิงของ
พัสดุนั้นตามมาตรา ๑๙ หรือราคากลางสำหรับงานก่อสร้างที่ได้จากการคำนวณตามมาตรา ๔๓
- (๖) คุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ายื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคาตามมาตรา ๕๗
- (๗) เอกสารเชิญชวนให้เข้ายื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคาตามมาตรา ๕๘
- (๘) วงเงินและประเภทของเงินที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง
- (๙) วิธีจัดซื้อจัดจ้าง ในกรณีที่ไม่ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ให้ระบุเหตุผลใน
การเลือกใช้วิธีนั้นไว้ด้วย

(๑๐) กำหนดเวลาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละขั้นตอน

(๑๑) เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอตามมาตรา ๖๘

คณะกรรมการนโยบายอาจประกาศกำหนดรายการตามวรรคสองเพิ่มขึ้นอีกก็ได้
ให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัด
จ้างไปพร้อมกับรายงานตามวรรคหนึ่งด้วย

การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุตามมาตรา ๔๘ (๑) (ค) และ (๒) (ข) (ง) ซึ่งไม่อาจทำ
รายงานตามปกติได้ เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างจะทำรายงานตามวรรคสองเฉพาะรายการที่เห็นว่า
จำเป็นก็ได้

มาตรา ๕๑ ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ให้หัวหน้าส่วนราชการ
แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการเปิดข้อเสนอ
- (๒) คณะกรรมการพิจารณาผลการคัดเลือก
- (๓) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

ระยะเวลาดำเนินการของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการ
กำหนดตามความเหมาะสม หากคณะกรรมการไม่สามารถรายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วน
ราชการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้มีบันทึกรายงานหัวหน้าส่วนราชการทราบโดยไม่ชักช้าพร้อม
ด้วยเหตุผลและกำหนดเวลาที่คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ ในการนี้ ให้หัวหน้าส่วนราชการมี
อำนาจขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร

ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุตามมาตรา ๔๘ (๒) ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเปิดข้อเสนอ โดยให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาผลการคัดเลือกเป็นผู้เปิดข้อเสนอแทน

ค่าตอบแทนคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๕๒ คณะกรรมการตามมาตรา ๕๑ แต่ละคณะ เว้นแต่ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตามที่กำหนดในหมวด ๗ ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการของส่วนราชการนั้นคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และแต่งตั้งข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือ พนักงานของรัฐของส่วนราชการนั้นอีกไม่น้อยกว่าสองคน เป็นกรรมการ ในกรณีที่เห็นสมควร จะแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างครั้งเดียวกัน ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการตามมาตรา ๕๑ (๑) (๒) และ (๓) จะเป็นบุคคลเดียวกันไม่ได้

มาตรา ๕๓ คณะกรรมการเปิดข้อเสนอมีหน้าที่เปิดข้อเสนอ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอทุกราย ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๕๔ คณะกรรมการพิจารณาผลการคัดเลือกมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอและพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่ถูกต้องตรงตามเอกสารเชิญชวนและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากที่สุดตามเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอและการให้น้ำหนักที่กำหนดไว้ในเอกสารเชิญชวน และให้รายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๕๕ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๕๔ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเสนอผู้มีอำนาจ เพื่อขออนุมัติในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น ทั้งนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะมีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างภายในวงเงินเท่าใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๕๖ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการตามมาตรา ๕๑ โดยอนุโลม เว้นแต่ การลงมติของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ต้องเป็นไปโดยเอกฉันท์

กรรมการของคณะใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ ให้ทำบันทึกความเห็นแย้งไว้ด้วย

มาตรา ๕๗ บุคคลที่จะเข้ายื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคาในการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความสามารถตามกฎหมาย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ไม่อยู่ระหว่างเลิกกิจการ
- (๔) ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกระบุชื่อไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ทำงานของทางราชการ
- (๕) ไม่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับที่ปรึกษาออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างอาคาร

ในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการ บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางตามมาตรา ๔๔ ด้วย

ให้ส่วนราชการแจ้งให้บุคคลที่จะเข้ายื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคาในการจัดซื้อจัดจ้าง แสดงหลักฐานถึงขีดความสามารถและความพร้อมที่ตนมีอยู่ในวันยื่นข้อเสนอด้วย

มาตรา ๕๘ เอกสารเชิญชวนให้เข้ายื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคา อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของส่วนราชการที่ประสงค์จะจัดซื้อจัดจ้าง
- (๒) ประเภท ลักษณะ ปริมาณ และคุณภาพของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งสถานที่ส่งมอบพัสดุ สถานที่ให้บริการ และแบบแปลน แผนผัง หรือโมเดลของสิ่งก่อสร้าง
- (๓) คุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ายื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคา
- (๔) ระยะเวลาในการส่งมอบพัสดุ กำหนดเวลาแล้วเสร็จของงาน หรือตารางเวลาการให้บริการ
- (๕) งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น หรือราคากลางสำหรับงานก่อสร้างที่ได้จากการคำนวณตามมาตรา ๔๓
- (๖) วัน เวลา และสถานที่ยื่นข้อเสนอ
- (๗) เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ในการยื่นข้อเสนอ
- (๘) รายละเอียดของราคาพัสดุที่เสนอ ซึ่งต้องรวมค่าลิขสิทธิ์ ค่าขนส่ง ค่าภาษี ค่าประกัน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ด้วย

(๙) ภาษาและสกุลเงินที่ใช้ยื่นข้อเสนอ

(๑๐) ระยะเวลาการยื่นราคา

(๑๑) เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอตามมาตรา ๖๘

(๑๒) กิจการที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรา ๑๑

(๑๓) วัน เวลา และสถานที่ในการเปิดข้อเสนอ

(๑๔) ชื่อ ตำแหน่ง หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อ ของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น

- (๑๕) ข้อกำหนดในการสัญญา และแบบฟอร์มของสัญญา

(๑๖) ข้อสงวนสิทธิของทางราชการในกรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอหรือเจรจาต่อรองราคา มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในเอกสารเชิญชวน

(๑๗) สิทธิในการยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๗๑

(๑๘) หลักเกณฑ์และวิธีวางหลักประกันข้อเสนอและหลักประกันสัญญา มูลค่าของหลักประกัน การคืนหลักประกัน และการยึดหลักประกัน

คณะกรรมการนโยบายอาจกำหนดแบบประกาศเชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างและเอกสารเชิญชวน เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๕๙ เพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากกรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอไม่ปฏิบัติตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนราชการอาจกำหนดในเอกสารเชิญชวนให้ผู้ยื่นข้อเสนอวางหลักประกันข้อเสนอก็ได้

หลักประกันตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) เงินสด

(๒) เช็คที่ธนาคารเป็นผู้ส่งจ่าย ลงวันที่ที่ใช้เช็คนั้นชำระต่อเจ้าหน้าที่หรือก่อนวันนั้นไม่เกินสามวันทำการ

(๓) หนังสือค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

(๔) หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งเวียนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบ

(๕) พันธบัตรรัฐบาลไทยซึ่งได้จดทะเบียนในการใช้เป็นหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๖) สิ่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ยื่นข้อเสนอ ไม่ต้องวางหลักประกัน หลักเกณฑ์และวิธีวางหลักประกันข้อเสนอ มูลค่าของหลักประกัน การคืนหลักประกัน และการยึดหลักประกัน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๖๐ การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ให้ส่วนราชการประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปว่าส่วนราชการจะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุใด วัน เวลา สถานที่ และวิธีการรับหรือซื้อเอกสารเชิญชวน และราคาของเอกสารเชิญชวน (ถ้ามี) ซึ่งต้องไม่สูงกว่าค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารนั้น

การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือก ให้ส่วนราชการมีหนังสือเชิญผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ามายื่นข้อเสนอ

การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ให้ส่วนราชการมีหนังสือเชิญผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดเพียงรายเดียวให้เข้ามายื่นข้อเสนอหรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของส่วนราชการนั้น และให้ส่งไปประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด ในการนี้ ส่วนราชการจะเผยแพร่ประกาศดังกล่าวโดยวิธีการอื่นด้วยก็ได้ พร้อมทั้งให้ส่งประกาศและเอกสารเชิญชวนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค แล้วแต่กรณี ทราบด้วย

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่เห็นสมควรหรือเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ประกอบการซึ่งได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวน ให้ส่วนราชการจัดให้มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดของเอกสารเชิญชวน โดยให้มีหนังสือเชิญผู้ประกอบการทุกรายซึ่งได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนให้เข้าร่วมประชุม การประชุมชี้แจงตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีขึ้นก่อนวันยื่นข้อเสนอวันแรก และให้ส่วนราชการทำบันทึกสรุปการชี้แจงส่งให้แก่ผู้ประกอบการทุกรายซึ่งได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนโดยมิชักช้า

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเอกสารเชิญชวน ให้ส่วนราชการจัดทำเอกสารเชิญชวนเพิ่มเติมและส่งไปยังผู้ประกอบการซึ่งได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนทุกรายก่อนวันยื่นข้อเสนอวันแรก

หากการแก้ไขเอกสารเชิญชวนตามวรรคหนึ่งเป็นการแก้ไขในสาระสำคัญและอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกับผู้ประกอบการในการยื่นข้อเสนอ ส่วนราชการต้องขยายเวลายื่นข้อเสนอเพื่อให้ผู้ประกอบการศึกษารายละเอียดและปรับปรุงข้อเสนอของตน

การขยายเวลาตามวรรคสอง ให้ส่วนราชการทำเป็นประกาศปิดไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของส่วนราชการนั้น และให้ส่งไปประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดด้วย

มาตรา ๖๓ ระยะเวลาการปิดประกาศ การประชุมชี้แจงรายละเอียดของเอกสารเชิญชวน และการขยายเวลายื่นข้อเสนอ ตามมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๖๔ เมื่อมีการยื่นข้อเสนอตามวัน เวลา และสถานที่ตามที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างลงทะเบียนรับไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอ

ข้อเสนอตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยข้อเสนอด้านเทคนิคและข้อเสนอด้านราคา วิธีการยื่นข้อเสนอ การลงทะเบียนรับข้อเสนอ และการออกใบรับ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๖๕ ในกรณีมีผู้ยื่นข้อเสนอต่อส่วนราชการเมื่อพ้นวันและเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศหรือเอกสารเชิญชวน หรือข้อเสนอที่ส่งมาถึงส่วนราชการเมื่อพ้นวันและเวลาดังกล่าว ให้ส่วนราชการส่งข้อเสนอที่นั้นคืนไปยังผู้ยื่นข้อเสนอโดยมิชักช้า

มาตรา ๖๖ ส่วนราชการต้องเก็บข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอทุกรายเป็นความลับ ห้ามมิให้เปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอต่อผู้ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้นหรือต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น

มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาผลการคัดเลือกพิจารณาเฉพาะข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอที่มีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามเอกสารเชิญชวน และมีข้อเสนอด้านเทคนิคถูกต้องตรงตามเงื่อนไขที่ส่วนราชการกำหนด

มาตรา ๖๘ ในการพิจารณาข้อเสนอ ให้คณะกรรมการพิจารณาผลการคัดเลือกพิจารณาโดยคำนึงถึงเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้นทุนของพัสดุนั้นตลอดอายุการใช้งาน
- (๒) มาตรฐานของสินค้า
- (๓) ระยะเวลาการส่งมอบพัสดุ
- (๔) ระยะเวลาการปฏิบัติตามสัญญา
- (๕) บริการหลังการขาย
- (๖) ราคา
- (๗) เกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

ในการพิจารณา ส่วนราชการอาจเลือกใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือหลายเกณฑ์ก็ได้ ประกอบกับเกณฑ์ราคา และต้องกำหนดน้ำหนักของแต่ละเกณฑ์ให้ชัดเจนด้วย แต่หากส่วนราชการจะใช้เกณฑ์เดียวในการพิจารณาคัดเลือก ให้ใช้เกณฑ์ราคา

มาตรา ๖๙ เมื่อพิจารณาข้อเสนอประกอบกับเกณฑ์ที่ส่วนราชการใช้ในการพิจารณาแล้ว การพิจารณาเลือกข้อเสนอให้จัดเรียงลำดับตามคะแนน ข้อเสนอใดที่มีคะแนนสูงสุดให้ส่วนราชการเลือกข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอรายนั้น

มาตรา ๗๐ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๗๑ หัวหน้าส่วนราชการอาจประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่วนราชการนั้นไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณหรืองบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต่อไป
- (๒) มีการกระทำที่เข้าลักษณะเป็นการสมยอมกันในการเสนอราคาตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด
- (๓) การดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

เมื่อมีการยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ส่วนราชการแจ้งให้ผู้ประกอบการซึ่งมารับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนทุกรายเพื่อทราบ และมารับหลักประกันข้อเสนอดิ้น (ถ้ามี)

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของส่วนราชการนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้ส่งไปประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดด้วย

มาตรา ๗๒ ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยการเช่า อัตราค่าเช่า และการจ่ายเงินล่วงหน้า ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

หมวด ๕

กระบวนการจ้างที่ปรึกษา

มาตรา ๗๓ การจ้างที่ปรึกษาอาจกระทำได้โดยวิธี ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่ส่วนราชการเชิญชวนให้ที่ปรึกษาทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ส่วนราชการกำหนดเข้ายื่นข้อเสนอ

(๒) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่ส่วนราชการเชิญชวนเฉพาะที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ ในงานนั้นมีที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย

(๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่ส่วนราชการเชิญชวนที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอหรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคากับส่วนราชการโดยตรง

ขั้นตอนการจ้างที่ปรึกษา แต่ละวิธีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๗๔ การจ้างที่ปรึกษาให้ส่วนราชการเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การจ้างที่ปรึกษาสำหรับงานที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และมีที่ปรึกษาซึ่งสามารถทำงานนั้นได้เป็นการทั่วไป ให้ส่วนราชการใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป

(๒) กรณีที่ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอ นั้นไม่ได้รับการคัดเลือก หรือกรณีที่เป็นงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อนหรืองานที่มีลักษณะพิเศษซึ่งมีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นจำนวนจำกัด ให้ส่วนราชการใช้วิธีคัดเลือก

(๓) กรณีที่ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอ นั้นไม่ได้รับการคัดเลือก หรือการจ้างที่มีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือกรณีเป็นงานที่จำเป็นต้องให้ที่ปรึกษารายเดิมทำต่อจากงานที่ได้ทำไว้แล้วเนื่องจากเหตุผลทางเทคนิค หรือเป็นงานที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือ

ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติหากล่าช้าจะเสียหายแก่ราชการหรือความมั่นคงของชาติ และงานอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด ให้ส่วนราชการใช้วิธีเฉพาะเจาะจง

มาตรา ๗๕ การจ้างที่ปรึกษา ยกเว้นที่ปรึกษาออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างอาคาร ให้จ้างที่ปรึกษาไทย เว้นแต่ ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง จะมีหนังสือรับรองว่าไม่มีที่ปรึกษาไทยเป็นผู้ให้บริการในงานที่จ้างนั้น หรือเป็นการจ้างที่ปรึกษาของส่วนราชการในต่างประเทศ

ในกรณีที่ที่ปรึกษาไทยรวมกลุ่มกับที่ปรึกษาต่างประเทศในรูปแบบกิจการร่วมลงทุน (Consortium) กิจการร่วมค้า (Joint venture) หรือรูปแบบอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด หากที่ปรึกษาไทยเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด และได้รับประโยชน์จากข้อตกลงรวมกลุ่มธุรกิจนั้นมากกว่าที่ปรึกษาต่างประเทศ ให้ถือว่ากลุ่มธุรกิจนั้นเป็นที่ปรึกษาไทย

มาตรา ๗๖ ในการจ้างที่ปรึกษาออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างอาคารที่ปรึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๗ ที่ปรึกษาออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างอาคารที่เป็นคู่สัญญา กับส่วนราชการต้องไม่มีส่วนได้เสียกับผู้รับเหมาก่อสร้างหรือผู้ให้บริการในงานที่เป็นผลมาจากการให้บริการของที่ปรึกษานั้น

มาตรา ๗๘ ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษาจากข้าราชการของส่วนราชการนั้น ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน ในกรณีที่เห็นสมควร จะแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะจ้างที่ปรึกษานั้นร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

คำตอบแทนคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๗๙ คณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษามีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอและพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่ถูกต้องตรงตามเอกสารเชิญชวนและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากที่สุดตามเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอและการให้น้ำหนักที่กำหนดไว้ในเอกสารเชิญชวน และให้รายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๘๐ การคัดเลือกจ้างที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอและการให้น้ำหนัก ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินงานประจำหรืองานที่มีมาตรฐานเชิงคุณภาพตามหลักวิชาชีพอยู่แล้ว เป็นต้นว่า การจ้างที่ปรึกษาเพื่อออกแบบหรือควบคุมงานซ่อม

ถนน งานบำรุงรักษา งานปรับปรุงภูมิทัศน์ งานด้านการตรวจสอบ เป็นต้น ให้ส่วนราชการคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพซึ่งเสนอราคาต่ำสุด

(๒) กรณีการจ้างที่ปรึกษาที่ไม่ซับซ้อน เป็นต้นว่า การจ้างที่ปรึกษาเพื่อออกแบบหรือควบคุมก่อสร้างถนนหรืออาคารที่เป็นไปตามมาตรฐานของทางราชการ ให้ส่วนราชการคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพและได้คะแนนรวมด้านคุณภาพและด้านราคามากที่สุด

(๓) กรณีการจ้างที่ปรึกษาที่มีความซับซ้อน เป็นต้นว่า การจ้างที่ปรึกษาเพื่อออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างเขื่อน สนามบิน เป็นที่ปรึกษากฎหมาย เป็นที่ปรึกษาระบบการเงินการคลัง ให้ส่วนราชการคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่ได้คะแนนด้านคุณภาพมากที่สุด

มาตรา ๘๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษาโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ ให้นำความในมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ มาใช้บังคับกับการจ้างที่ปรึกษาโดยอนุโลม

มาตรา ๘๓ อัตราค่าจ้างที่ปรึกษา หลักประกันผลงาน และการจ่ายเงินล่วงหน้า ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

หมวด ๖

การทำสัญญา

มาตรา ๘๔ ส่วนราชการต้องทำสัญญาตามแบบและเงื่อนไข ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานอัยการสูงสุด

ในกรณีที่ส่วนราชการเห็นว่าแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในครั้งนั้น และประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในแบบสัญญาหรือไม่ใช้แบบสัญญาตามวรรคหนึ่ง ส่วนราชการต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานอัยการสูงสุดก่อน และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการวินิจฉัยทราบด้วย

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่ส่วนราชการประสงค์จะทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำเป็นสัญญา ให้กระทำได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา ๔๘ (๒) (ข) (ง) (ฉ) หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา ๗๔ (๓) กรณีการจ้างที่มีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- (๒) การจัดซื้อจัดจ้างจากรัฐราชการ
  - (๓) กรณีที่คู่สัญญาสามารถส่งมอบพัสดุได้ครบถ้วนภายในห้าวันทำการ นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันทำข้อตกลงเป็นหนังสือ
  - (๔) การเช่า ซึ่งผู้เช่าไม่ต้องเสียเงินอื่นใดนอกจากค่าเช่า
  - (๕) กรณีอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินไม่เกินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกันก็ได้

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือให้เป็นดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการหากไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ แต่ถ้ามีการเพิ่มวงเงิน จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณีด้วย

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

มาตรา ๘๗ การกำหนดอัตราค่าปรับในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๘๘ ให้ส่วนราชการส่งสำเนาสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค แล้วแต่กรณี และกรมสรรพากร ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ภายในวงเงินที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๙ ในการทำสัญญา ส่วนราชการต้องกำหนดให้มีการวางหลักประกันสัญญาไว้ด้วย เพื่อเป็นประกันการปฏิบัติงานตามสัญญานั้น

หลักประกันตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

- (๑) เงินสด
- (๒) เช็ควงเงินจากผู้ส่งจ่าย ลงวันที่ที่ใช้เช็คนั้นชำระต่อเจ้าหน้าที่หรือก่อนวันนั้นไม่เกินสามวันทำการ
- (๓) หนังสือค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร
- (๔) หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งเวียนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบ

(๕) พันธบัตรรัฐบาลไทยซึ่งได้จดทะเบียนในการใช้เป็นหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๖) สิ่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นคู่สัญญา ไม่ต้องวางหลักประกัน หลักเกณฑ์และวิธีวางหลักประกันสัญญา มูลค่าของหลักประกัน การคืนหลักประกัน และการยึดหลักประกัน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๙๐ การจ่ายเงินล่วงหน้าในการจัดซื้อจัดจ้างให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง จะกระทำมิได้ เว้นแต่หัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าจะมีความจำเป็นจะต้องจ่าย และมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ก่อนการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

หมวด ๗

การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ

มาตรา ๙๑ การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุซึ่งหัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งจากราชการของส่วนราชการนั้น ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน ในกรณีที่เห็นสมควร จะแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีคุณลักษณะทั่วไป หรือเป็นพัสดุที่ไม่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน หรือเป็นพัสดุที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสูง หัวหน้าส่วนราชการจะแต่งตั้งพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานของรัฐเป็นกรรมการตามมาตรานี้ด้วยก็ได้

การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีวงเงินไม่เกินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะแต่งตั้งข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานของรัฐคนหนึ่งซึ่งมิใช่ผู้จัดซื้อจัดจ้างเป็นผู้ตรวจรับพัสดุก็ได้

มาตรา ๙๒ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา หรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

(๒) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของคู่สัญญาให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญา หรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

(๓) บันทึกสภาพการปฏิบัติงานและเหตุการณ์แวดล้อมที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

(๔) เสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการกรณีการงดหรือลดค่าปรับ การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ รวมทั้งการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ และการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

(๕) หากตรวจพบความผิดปกติในการดำเนินงานของคู่สัญญาให้รับทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอหัวหน้าส่วนราชการ

(๖) พิจารณาระงับข้อพิพาทเบื้องต้น

(๗) ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ หากเห็นว่าผลงานที่ส่งมอบไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบหรือสั่งการแล้วแต่กรณี

(๘) หน้าที่อื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

มาตรา ๙๓ การจ้างเหมาก่อสร้างที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงาน ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งผู้ควบคุมงานที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านช่างตามลักษณะของงานก่อสร้างจากข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานของรัฐของส่วนราชการนั้น ในกรณีที่เห็นสมควร จะแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับงานก่อสร้างเป็นผู้ควบคุมงานด้วยก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจรับพัสดุ

หน้าที่ของผู้ควบคุมงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๙๔ พสดุที่จะตรวจรับไว้ได้ต้องมีจำนวน ปริมาณ คุณลักษณะ หรือคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

หลักเกณฑ์และวิธีการการตรวจรับพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๙๕ เมื่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการว่าสมควรรับหรือไม่รับพัสดุใด ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะอนุมัติให้รับพัสดุนั้นไว้หรือไม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุเสนอความเห็น

มาตรา ๙๖ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้อยู่ในอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของส่วนราชการ

(๒) เหตุสุดวิสัย

(๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

ให้ส่วนราชการระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ส่วนราชการทราบภายในสิบห้าวันนับแต่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากมิได้แจ้ง

ภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอลดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีตาม (๑) ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือส่วนราชการทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย

หมวด ๘

การเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่มีเหตุบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือตามกฎหมายหรือมีเหตุอันเชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้หัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจบอกเลิกสัญญากับคู่สัญญา

การตกลงกับคู่สัญญาเพื่อเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ให้หัวหน้าส่วนราชการกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือได้และจะต้องมีการปรับ หากจำนวนเงินค่าปรับเกินร้อยละสิบของวงเงินจัดซื้อจัดจ้างพัสดุครั้งนั้น และคู่สัญญาไม่ยินยอมชำระค่าปรับให้แก่ทางราชการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเงื่อนไข ให้หัวหน้าส่วนราชการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกับคู่สัญญานั้น แต่หากคู่สัญญามีหนังสือยินยอมชำระค่าปรับให้แก่ทางราชการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเงื่อนไข หัวหน้าส่วนราชการจะไม่บอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกับคู่สัญญานั้นก็ได้

หนังสือยินยอมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

หมวด ๙

การทิ้งงาน

มาตรา ๙๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาของส่วนราชการกระทำการดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญานั้นกระทำการอันมีลักษณะเป็นการทิ้งงาน

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วไม่ยอมทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกับส่วนราชการภายในเวลาที่กำหนด

(๒) คู่สัญญาของส่วนราชการหรือผู้รับจ้างช่วงที่ส่วนราชการอนุญาตให้รับช่วงงานได้ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือนั้น

(๓) คู่สัญญาของส่วนราชการไม่ดำเนินการแก้ไขความชำรุดบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ หรือพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างไม่ได้มาตรฐาน หรือวัสดุที่ใช้ไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ทำให้งานบกพร่องเสียหายอย่างร้ายแรง

(๔) เมื่อปรากฏว่าผู้ยื่นข้อเสนอกระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือกระทำการโดยไม่สุจริตในการยื่นข้อเสนอตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๕) เมื่อปรากฏว่าผลการปฏิบัติตามสัญญาของที่ปรึกษามีข้อบกพร่อง ผิดพลาดหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง

(๖) การกระทำอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๐ ให้ปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงานและเพิกถอนรายชื่อผู้ทำงาน

การสั่งให้ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงาน การแจ้งเวียนให้ส่วนราชการทราบรายชื่อผู้ทำงาน และเพิกถอนรายชื่อผู้ทำงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๑๐๑ ส่วนราชการจะกอนติสัมพันธ์กับผู้ปลัดกระทรวงการคลังได้แจ้งเวียนรายชื่อเป็นผู้ทำงานแล้วมิได้

หมวด ๑๐

การร้องเรียนและระงับข้อพิพาท

มาตรา ๑๐๒ ผู้ประกอบการซึ่งได้รับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนจากส่วนราชการ และปรากฏหลักฐานแสดงการรับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนจากส่วนราชการ มีสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ในกรณีที่เห็นว่าส่วนราชการมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๐๓ การร้องเรียนต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ร้องเรียน ในกรณีผู้ร้องเรียนเป็นนิติบุคคล ต้องลงลายมือชื่อของกรรมการซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล และประทับตราของนิติบุคคล

ในหนังสือร้องเรียนตามวรรคหนึ่งต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ และระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลอันเป็นเหตุแห่งการร้องเรียนให้ชัดเจน พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปด้วย

มาตรา ๑๐๔ ให้ผู้มีสิทธิร้องเรียนยื่นคำร้องเรียนต่อส่วนราชการนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการร้องเรียน

มาตรา ๑๐๕ ให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยข้อร้องเรียน

มาตรา ๑๐๖ ผู้ร้องเรียนซึ่งไม่พอใจผลการวินิจฉัยของหัวหน้าส่วนราชการมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยนั้นต่อคณะกรรมการวินิจฉัย

การวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๑

การบริหารพัสดุ

มาตรา ๑๐๗ ให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างมีหน้าที่ในการควบคุมพัสดุ ดังนี้

- (๑) พิจารณานิตของพัสดุที่จำเป็นต้องสำรองโดยแยกประเภทตามกลุ่มพัสดุ
- (๒) พิจารณาจำนวนชิ้นของพัสดุที่ควรที่จะเก็บสำรอง โดยให้มีจำนวนเท่าที่จำเป็นและจัดหามาทดแทนเมื่อมีจำนวนน้อยลง

(๓) จัดให้มีบัญชีคุมพัสดุ โดยใช้วิธีการทางบัญชีเป็นหลัก และให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๔) จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน

(๕) จัดทำบัญชีพัสดุทุกสิ้นปีงบประมาณเพื่อการตรวจสอบพัสดุประจำปี

(๖) จัดให้มีการเก็บรักษาและดูแลพัสดุให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและปลอดภัย พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทันที หากพัสดुरายการใดหมดความจำเป็น หรือเสื่อมสภาพไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน ให้เสนอขออนุมัติหัวหน้าส่วนราชการเพื่อจำหน่าย

มาตรา ๑๐๘ การเบิกจ่าย การยืม การคืน การแลกเปลี่ยนพัสดุ และการตรวจสอบพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๑๐๙ การจำหน่ายพัสดุที่หมดความจำเป็น พักตร์ที่หากใช้ต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก พักตร์ที่หมดอายุการใช้งาน พักตร์ที่มีสภาพไม่เหมาะสมหรือไม่คุ้มค่าที่จะใช้งานต่อไป หรือพัสดุที่มีการจัดหามาทดแทนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) การขาย ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อประเมินสภาพและตรวจสอบราคาคงเหลือของพัสดุนั้นก่อน ถ้ามีราคาไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะขายโดยวิธีเฉพาะเจาะจงก็ได้ แต่ถ้ามีราคาเกินกว่าวงเงินที่กำหนด ให้ดำเนินการขายทอดตลาดก่อน แต่ถ้าขายโดยวิธีทอดตลาดแล้วไม่ได้ผลดี ให้นำวิธีการที่กำหนดไว้สำหรับการจัดหาพัสดุมายใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่เป็นการขายให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ให้ขายโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

(๒) การแลกเปลี่ยน ให้ทำได้ในกรณีที่ เป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการและมีมูลค่าของพัสดุที่เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน

(๓) การบริจาคหรือโอน ให้ทำได้เฉพาะกรณีเป็นการบริจาคหรือการโอนให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานกุศลสาธารณะ หรือกรณีอื่นที่หัวหน้าส่วนราชการเห็นสมควร

(๔) การแปรสภาพหรือทำลาย ให้ทำได้ในกรณีที่ เป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๐ ในกรณีที่พัสดุสูญไปโดยไม่ปรากฏตัวผู้รับผิดชอบ หรือมีตัวผู้รับผิดชอบแต่ไม่สามารถชี้ใช้ได้ หรือมีตัวพัสดุอยู่แต่ไม่สมควรดำเนินการตามมาตรา ๑๐๙ ให้จำหน่ายพัสดุนั้นเป็นสูญ

การอนุมัติการจำหน่ายพัสดุเป็นสูญ ถ้ามีมูลค่าสุทธิทางบัญชีรวมกันไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ ถ้ามีมูลค่ารวมกันเกินกว่าวงเงินที่กำหนด ให้เสนอขออนุมัติต่อรัฐมนตรี

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๑ รายชื่อผู้ทำงานที่มีอยู่ก่อนพระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรายชื่อผู้ทำงานตามพระราชกฤษฎีกานี้

การพิจารณากำหนดผู้สมควรถูกส่งให้เป็นผู้ทำงานซึ่งเหตุแห่งการพิจารณาเกิดขึ้นก่อนที่พระราชกฤษฎีกานี้จะมีผลบังคับใช้ ให้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๑๒ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุที่ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และการตรวจรับและจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๑๑๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการกำกับราคากลางกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างของส่วนราชการตาม มาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้หลักเกณฑ์และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกำหนดไว้แล้ว ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๑๔ ในวาระเริ่มแรก ให้กรมบัญชีกลางจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้มีคุณสมบัติเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในระหว่างที่การขึ้นทะเบียนผู้มีคุณสมบัติเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่งยังไม่แล้วเสร็จ ให้ส่วนราชการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ แต่หากส่วนราชการได้มีการจัดทำบัญชีผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นไว้แล้ว ให้ส่วนราชการนั้นใช้บัญชีผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นที่ส่วนราชการได้คัดเลือกไว้แล้วต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๑๕ ให้กรมบัญชีกลางจัดทำฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุตามมาตรา ๑๙ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับ

ในระหว่างที่ฐานข้อมูลตามวรรคหนึ่งยังไม่แล้วเสร็จ ให้ส่วนราชการใช้ราคาที่ส่วนราชการเคยซื้อหรือจ้างครั้งล่าสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณแทนการใช้ราคาอ้างอิงของพัสดุ

มาตรา ๑๑๖ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือกำหนดกรณีใดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้แล้วซึ่งใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้โดยอนุโลม

ในกรณีที่ไม้อาจนำระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้แล้วมาใช้บังคับได้ตามวรรคหนึ่ง การดำเนินการของส่วนราชการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี